

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONCESIJŲ ĮSTATYMO NR. I-1510 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslas ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant suderinti Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo (toliau – Koncesijų įstatymas) nuostatas su 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES dėl koncesijų sutarčių suteikimo (toliau – Direktyva 2014/23/ES) nuostatomis.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, vertindama visą viešųjų pirkimų sistemą, analizavo Europos Komisijos ir Viešųjų pirkimų tarnybos skelbiamus duomenis, rengė viešąją konsultaciją, kurios metu buvo organizuoti susitikimai ir diskusijos su savivaldybių, didžiųjų perkančiųjų organizacijų, mažesnių perkančiųjų organizacijų, asociacijų, finansinę paramą administruojančių institucijų, tiekėjų atstovais, taip pat skelbtos perkančiųjų organizacijų ir tiekėjų apklaustos. Viešosios konsultacijos metu organizuotas susitikimas ir su suteikiančiosiomis institucijomis. Jos metu aptarti suteikiančiosioms institucijoms bei koncesijas kontroliuojančioms institucijoms praktikoje kylantys klausimai. Reikšmingų pasiūlymų dėl koncesijų suteikimą reguliuojančių teisės aktų tobulinimo nebuvo gauta.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. Įstatymo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Viešųjų pirkimų politikos skyriaus (vedėja – Aurelija Ylė, tel. 8 611 13 021, el. p. aurelija.yle@eimin.lt) vyriausioji specialistė Laura Banevičiūtė, tel. 8 653 11 921, el. p. laura.baneviciute@eimin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 9 dalyje apibrėžiama išsamaus įsipareigojamojo pasiūlymo sąvoka, pagal kurią ekonominės veiklos vykdytojas raštu ir elektroninėmis priemonėmis teikia dokumentus ir duomenis, kuriais teikiamas siūlymas atlikti darbus ir (ar) teikti paslaugas pagal suteikiančiosios institucijos nustatytas koncesijos suteikimo sąlygas.

Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 10 dalyje apibrėžiama koncesijos sąvoka, pagal kurią suteikiančioji institucija, vadovaudamasi Koncesijų įstatymu ir sudaroma sutartimi, koncesininkui suteikia leidimą vykdyti ūkinę komercinę veiklą, kuri apima paslaugų teikimą ir (ar) darbų vykdymą, ir (ar) viešųjų paslaugų teikimą, kai koncesininkas prisiima visą ar didžiąją dalį su tokia veikla susijusios rizikos bei atitinkamas teises ir pareigas, o jo atlygį už tokią veiklą sudaro tik teisės užsiimti atitinkama veikla suteikimas ir pajamos iš tokios veiklos arba tokios teisės suteikimas ir pajamos iš tokios veiklos kartu su atlygiu, mokamu koncesininkui suteikiančiosios institucijos, atsižvelgiant į jos prisiimtą riziką.

Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 20 dalyje apibrėžiama netinkamos paraiškos sąvoka, t.y. tokia paraiška, kurią pateikęs ekonominės veiklos vykdytojas atitinka suteikiančiosios institucijos koncesijos dokumentuose nustatytą ekonominės veiklos vykdytojo pašalinimo pagrindą arba neatitinka šiuose dokumentuose nustatytų kvalifikacijos reikalavimų.

Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 13 dalyje apibrėžiamas koncesijos sutarties sudarymo atidėjimo terminas, kuris prasideda nuo pranešimo apie sprendimą sudaryti koncesijos sutartį išsiuntimo suteikiančiosios institucijos suinteresuotiems dalyviams dienos ir kuriam pasibaigus sudaroma koncesijos sutartis, ir nustatoma termino trukmė – 15 dienų.

Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 23 dalyje nurodoma pasiūlymo sąvoka. Pagal ją tai yra dalyvio raštu ir elektroninėmis priemonėmis teikiamų dokumentų ir duomenų visuma, apimanti preliminarų neįsipareigojamąjį pasiūlymą, išsamų įsipareigojamąjį pasiūlymą ir paaiškinimus.

Šiuo metu galiojančiame Koncesijų įstatyme nenumatyta galimybė suteikti supaprastintą koncesiją.

Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatoma, kad apskaičiuojant koncesijos vertę, suteikiančioji institucija turi atsižvelgti į koncesijos sutarties trukmę ir koncesijos sutarties pratęsimą, jeigu toks numatytas.

Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 2 punkte numatoma, kad suteikiančioji institucija, apskaičiuodama koncesijos vertę, turi atsižvelgti ir į koncesininko pajamas iš darbų ir teisės eksploatuoti darbų rezultatus ir (ar) paslaugų, gautinas kaip tiesioginių vartotojų sumokami mokėjimai (įskaitant netesybas) už naudojimąsi darbų rezultatais ir paslaugomis.

Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta nuostata, kuri numato, jog koncesijos suteikimo metu koncesijos vertei padidėjus arba sumažėjus daugiau kaip 20 procentų negu vertei, nustatytai šio įstatymo 14 straipsnio 9 ir 10 dalyse nurodytuose sprendimuose, koncesijos vertė laikoma ta vertė, kuri apskaičiuota koncesijos suteikimo metu.

Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad tais atvejais, kai koncesija skaidoma į atskiras darbų ir paslaugų dalis, bendrą koncesijos vertę sudaro visų dalių vertė.

Koncesijų įstatymo 6 straipsnyje nurodytos išimtys, kada netaikomos Koncesijų įstatymo nuostatos. Šio straipsnio 7 dalyje numatyta, kad Koncesijų įstatymo nuostatos netaikomos sudaromoms sutartims dėl darbo sutarčių.

Koncesijų įstatymo I skyriaus ketvirtajame skirsnyje nustatyti mišrių koncesijų, sutarčių, apimančių Koncesijų įstatymo 2 priede nurodytų rūšių ir kitų rūšių veiklą bei mokslinių tyrimų plėtros paslaugų koncesijų ypatumai.

Šiuo metu Koncesijų įstatyme nėra numatyta galimybė suteikiančiosioms institucijoms nesudaryti sutarties ar ją nutraukti, kai dalyvis, subrangovas, koncesininkas ar ekonominės veiklos vykdytojai, kurių pajėgumais yra remiamasi, patys ar juos kontroliuojantys asmenys, ar dalyvio siūlomos prekės ar paslaugos yra iš priešiškų valstybių netgi tuo atveju, kai dėl tokių valstybių veiksmų yra paskelbta mobilizacija, nepaprastoji padėtis ar vyksta karas.

Koncesijų įstatymo 20 straipsnis reglamentuoja koncesijos suteikimo komisijos sudarymo tvarką ir jos veiklą.

Koncesijų įstatymo 21 straipsnyje nustatyta, kad visas dalyvio pasiūlymas negali būti laikomas konfidencialia informacija, tačiau dalyvis turi teisę tam tikrą pateiktą informaciją nurodyti kaip konfidencialią. Konfidencialia informacija gali būti komercinė (gamybinė) paslaptis ir konfidencialieji pasiūlymų aspektai. Minėtame straipsnyje taip pat įtvirtinti kriterijai, pagal kuriuos informacija nėra laikoma konfidencialia, pavyzdžiui, jeigu būtų pažeisti Koncesijų įstatymo reikalavimai dėl paskelbimo apie sudarytą pirkimo sutartį ar dėl dalyvių informavimo. Taip pat yra įtvirtinta pareiga suteikiančiajai institucijai, turint abejonių dėl dalyvio pasiūlyme nurodytos informacijos konfidencialumo, kreiptis į dalyvį, kad jis įrodytų, kodėl jo nurodyta informacija yra konfidenciali. Dalyvis tokius įrodymus turi pateikti per suteikiančiosios institucijos nustatytą ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą.

Koncesijų įstatymo 22 straipsnyje įtvirtinta pareiga suteikiančiosioms institucijoms reikalauti, kad jos ar įgaliotosios institucijos darbuotojai, iniciatoriai, Komisijos nariai ar ekspertai koncesijos suteikimo procedūrose dalyvautų ar su koncesijos suteikimu susijusius sprendimus priimtų tik prieš tai pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą ir Viešųjų pirkimų tarnybos kartu su Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija nustatytos formos nešališkumo deklaraciją. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas nustato pareigą suteikiančiosios institucijos vadovams, koncesijų suteikimo komisijų nariams, koncesijos suteikimo procedūrose dalyvaujantiems ekspertams ir iniciatoriams deklaruoti privačius interesus pateikiant privačių interesų deklaraciją.

Šiuo metu Koncesijų įstatymas nereguliuoja komunikavimui pasirinktų priemonių bei jų techninių charakteristikų vienodo prieinamumo visiems ekonominės veiklos vykdytojams ir jų suderinamumo su visuotinai naudojamomis informacinių ir ryšių technologijų priemonėmis.

Koncesijų įstatymo 26 straipsnyje įtvirtinta, kada suteikiančioji institucija pašalina arba gali pašalinti dalyvį iš koncesijos procedūros. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, nevykdymą dalyvis iš koncesijos suteikimo procedūros pašalinamas, jeigu suteikiančioji institucija, nurodyta Koncesijų įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose, sužino, kad dalyvis už tai nuteistas arba turi kitų įrodymų apie šių įsipareigojimų nevykdymą.

Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 4 dalyje numatyti atvejai, kai suteikiančioji institucija pašalina dalyvį iš koncesijos suteikimo procedūros, o 6 dalyje – gali būti šalinamas iš koncesijos suteikimo procedūros, kai suteikiančioji institucija tokį pašalinimo pagrindą nustatė koncesijos suteikimo dokumentuose.

Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatyta, kad suteikiančioji institucija pašalina dalyvį iš koncesijos procedūros, jeigu jis koncesijos procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktį nustatytiems reikalavimams. Šiuo pagrindu dalyvis iš koncesijos suteikimo procedūros taip pat šalinamas, jei per pastaruosius vienerius metus nuslėpė informaciją ar buvo priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas dėl dalyvio pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros.

Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 4 dalies 6 punkte nustatyta, kad suteikiančioji institucija pašalina dalyvį iš koncesijos procedūros, jeigu jis yra neįvykdęs koncesijos sutarties ar netinkamai ją įvykdęs ir tai buvo esminis koncesijos sutarties pažeidimas, dėl kurio per pastaruosius 3 metus buvo nutraukta sutartis arba buvo priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas, kuriuo tenkinamas reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad dalyvis sutartyje nustatytą esminę koncesijos sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais, ar buvo priimtas suteikiančiosios institucijos sprendimas, kad dalyvis koncesijos sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais ir dėl to buvo pritaikyta sutartyje nustatyta sankcija. Pažymėtina, kad suteikiančioji institucija informaciją apie tokius dalyvius, taip pat apie dalyvius, pateikusius melagingą informaciją, skelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

Koncesijų įstatymo 28 straipsnio 3 dalyje nurodomi atvejai, kada suteikiančioji institucija bet kuriuo metu iki koncesijos sutarties sudarymo gali nutraukti koncesijos suteikimo procedūras.

Koncesijų įstatymo 30 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Viešųjų pirkimų tarnyba Koncesijų įstatymo reikalavimus atitinkančius skelbimus Europos Komisijos nustatyto formato elektroninėmis priemonėmis privalo per 5 darbo dienas nuo skelbimo gavimo dienos pateikti Europos Sąjungos leidinių biurui.

Koncesijų įstatymo 31 straipsnio 1 dalies nuostatos numato, kad suteikiančioji institucija koncesijos dokumentuose turi pateikti visą informaciją apie koncesijos suteikimo sąlygas, procedūras ir nurodyti, kuri informacija yra konfidenciali ir negali būti skelbiama pagal šio įstatymo 29 straipsnio 2 dalį. Koncesijų įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje nurodoma informacija, kuri turi būti pateikiama koncesijos dokumentuose.

Koncesijų įstatymo 33 straipsnis reguliuoja koncesijos dokumentų teikimo aspektus.

Koncesijų įstatymo 36 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad paraiškų dalyvauti koncesijoje pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip 30 dienų nuo Viešųjų pirkimų tarnybos skelbimo išsiuntimo Europos Sąjungos oficialiajam leidiniui ar nuo kvietimo pateikti paraiškas išsiuntimo dienos.

Koncesijų įstatymo 36 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai suteikiančioji institucija kviečia ekonominės veiklos vykdytojus pateikti preliminarūs neįsipareigojamuosius pasiūlymus, šių pasiūlymų pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip 22 dienos nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

Koncesijų įstatymo 40 straipsnio 2 dalis detalizuoja susipažinimo su dalyvio paraiškomis ar pasiūlymais konkretų laiką – nurodoma diena, valanda ir minutė. Taip pat numatyta, kad komisijos posėdžio diena, valanda ir minutė turi sutapti su paraiškų ir pasiūlymų pateikimo termino pabaiga.

Koncesijų įstatymo 43 straipsnio 1 dalies nuostatos numato, kokius ekonominės ir finansinės būklės reikalavimus, reikalingus koncesijos sutarčiai įvykdyti, gali nustatyti suteikiančioji institucija. To paties straipsnio 3 dalyje įvardijami dokumentai, kurių suteikiančioji institucija turi teisę prašyti pateikti, kad įsitikintų dalyvio atitikimu nustatytiems reikalavimams.

Koncesijų įstatymo 53 straipsnio 1 dalies nuostatos detalizuoja koncesijos dalyko pakeitimo galimybes po derybų. To paties straipsnio 2 dalis numato, kad pasibaigus deryboms, suteikiančioji institucija turi teisę paprašyti dalyvio pateikti galutinį pasiūlymą, atsižvelgiant į derybų rezultatus.

Koncesijų įstatymo III skyriaus antrajame skirsnyje nustatytos sąlygos, kada koncesijos gali būti suteikiamos be konkurso ir jų suteikimo tvarka.

Koncesijų įstatymo 60 straipsnio 6 dalies 4 punktas nustato, jog koncesijos sutartyje turi būti numatyti koncesijos sutarties įvykdymo terminai. Koncesijų įstatymas nenumato pareigos skelbti koncesijų sutartis ir jų pakeitimus Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

Koncesijų įstatymo 62 straipsnis detalizuoja koncesijos sutarties keitimą jos galiojimo laikotarpiu.

Koncesijų įstatymo 67 straipsnio 1 dalyje nurodyta pareiga suteikiančiosioms institucijoms teikti Viešųjų pirkimų tarnybai ataskaitas po koncesijos suteikimo, visų suteiktų koncesijų per kalendorinius metus ir dėl kiekvienos įvykdytos ar nutrauktos koncesijos sutarties.

Koncesijų įstatymo 6 priede „Skelbimo dėl koncesijos pakeitimo pagal Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo 30 straipsnį turinys“ išdėstytas skelbimo dėl koncesijos pakeitimo turinys.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dėl Įstatymo projekto 1 straipsnio 1 ir 6 dalies (Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 9 ir 23 dalies). Atsižvelgiant į tai, kad sąvokos „raštu“ apibrėžimas apima ir elektroninėmis priemonėmis perduotą ir saugomą informaciją, išsamaus įsipareigojamojo pasiūlymo ir pasiūlymo sąvokose siūloma atsisakyti perteklinių nuostatų, jas patikslinant.

Dėl Įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalies (Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 10 dalies). Siekiant suderinti Koncesijų įstatyme vartojamus terminus tikslinama Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 10 dalis koncesijos sąvokoje – vietoje žodžių „ūkinė komercinė veikla“ įrašoma „ekonominė veikla“.

Dėl Įstatymo projekto 1 straipsnio 5 dalies (Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 20 dalies). Siekiant suderinti Koncesijų įstatyme vartojamus terminus patikslinama netinkamos paraiškos sąvoka – vietoje žodžių „ekonominės veiklos vykdytojas“ įrašant „dalyvis“.

Dėl Įstatymo projekto 1 straipsnio 3 dalies ir 32 straipsnio 3 dalies (Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 13 dalies ir 60 straipsnio 7 dalies). Suteikiančiosios institucijos, teikdamos pasiūlymus dėl Koncesijų įstatymo tobulinimo, pažymėjo, kad koncesijos suteikimo procedūra yra ilga ir nepatraukli dėl teisės aktuose nustatytų koncesijos suteikimo terminų. Todėl, siekiant pagreitinti koncesijos suteikimo procedūras, siūloma keisti Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 13 dalies ir 60 straipsnio 7 dalies nuostatas. Įstatymo projekte numatoma, kad koncesijos sutarties sudarymo atidėjimo terminas negali būti trumpesnis kaip 10 dienų, supaprastintos koncesijos atveju – ne trumpesnis kaip 5 darbo dienos, o jeigu pranešimas apie sprendimą sudaryti koncesijos sutartį nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, terminas negali būti trumpesnis kaip 15 dienų. Taip pat numatoma, kad atidėjimo terminas gali būti netaikomas, kai vienintelis dalyvis yra tas, su kuriuo sudaroma koncesijos sutartis, ir nėra kitų dalyvių. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme (toliau – Įstatymas) ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatyme Nr. XIII-328 (toliau – KS įstatymas) tokie viešojo pirkimo–pardavimo sutarties ir pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo atidėjimo terminai jau yra įtvirtinti.

Dėl Įstatymo projekto 1 straipsnio 7 dalies (Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 28¹ dalis). Įstatymo projektu siekiama sutrumpinti ir supaprastinti suteikiančiosioms institucijoms koncesijos suteikimo procedūrą, kai koncesijos vertė nesiekia tarptautinės koncesijos vertės. Įvertinus tai, kad viešuosius pirkimus reguliuojančiuose teisės aktuose vartojamos ir sistemos dalyviams jau žinomos supaprastintų viešųjų pirkimų ir supaprastintų pirkimų sąvokos, analogišką sąvoką (supaprastinta koncesija) siūloma nustatyti ir Įstatymo projekto 1 straipsnio 7 dalyje.

Dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalies (Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punktas). Siekiant nacionalinio reguliavimo suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES nuostatomis, tikslinama Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 1 dalies nuostata – numatoma, kad suteikiančioji institucija apskaičiuodama koncesijos vertę turi atsižvelgti ne tik į koncesijos sutarties trukmę ir koncesijos sutarties pratęsimą, jeigu toks numatytas, tačiau ir visas koncesijos sutarties pasirinkimo galimybes.

Dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalies (Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 2 punktas). Paprastai koncesijų sutartyje nustatoma, kad, koncesininko pajamoms pasiekus tam tikrą sumą, koncesininkas dalijasi pajamomis, viršijančiomis nustatytą ribą, su suteikiančiąja institucija. Tokiais atvejais ta dalis pajamų, kurią gauna suteikiančioji institucija, neturėtų būti įskaičiuojama į koncesijos vertę. Atsižvelgiant į tai, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 2 punktą – nustatyti, kad į tokias koncesininko pajamas neįskaičiuojama suteikiančiajai institucijai mokama pajamų dalis, jeigu sutartyje numatytas pajamų, viršijančių nustatytą ribą, dalijimasis.

Dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio 4 dalies (Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 4 dalies). Atsižvelgiant į Europos Komisijos 2019 m. spalio 10 d. oficialiame pranešime dėl Europos

Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. 2019/2246 dėl Direktyvų netinkamo perkėlimo į nacionalinę teisę išdėstyta nuomonę ir siekiant nacionalinio reguliavimo suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES nuostatomis, tikslinama Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 4 dalies nuostata – numatoma, kad koncesijos suteikimo metu koncesijos vertei padidėjus daugiau kaip 20 procentų, palyginti su ta verte, kuri apskaičiuota iki koncesijos suteikimo procedūros pradžios, koncesijos vertė laikoma ta verte, kuri apskaičiuota koncesijos suteikimo metu.

Dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio 5 dalies (Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 6 dalies). Siekiant Koncesijų įstatymo suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES nuostatomis, patikslinama Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 6 dalis, papildant, kad tokiu atveju, kai koncesijos suteikimo metu ketinama sudaryti koncesijos sutartį kiekvienai koncesijos daliai, turi būti vadovaujama Koncesijų įstatymo nuostatomis, kurios taikomos atsižvelgus į bendrą visų koncesijos dalių vertę.

Dėl Įstatymo projekto 3 straipsnio (Koncesijų įstatymo 6 straipsnio 7 dalies). Atsižvelgiant į tai, kad Direktyvoje 2014/23/ES nėra numatyta išimtis sudaromoms darbo sutartims, atsisakoma Koncesijų įstatymo 6 straipsnio 7 dalies nuostatų.

Dėl Įstatymo projekto 4 straipsnio (Koncesijų įstatymo I skyriaus ketvirtojo skirsnio). Siekiant suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES 20 ir 21 straipsniais, Įstatymo projektu siūloma patikslinti 11 ir 12 straipsnius, taip pat siūlomos naujų 11¹ ir 12¹ straipsnių nuostatos, kurios įgyvendina Direktyvos 2014/23/ES 21 ir 23 straipsnius.

Dėl Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalies (Koncesijų įstatymo 14 straipsnio 12 dalies). 2022 m. kovo 17 d. priimto Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos perkančiosioms organizacijoms numato galimybes atliekant viešuosius pirkimus mobilizacijos, karo ar nepaprastosios padėties atveju atmesti pasiūlymus, kai tiekėjas, subtiekęs ar ūkio subjektai, kurių pajėgumais yra remiamasi, patys ar juos kontroliuojantys asmenys yra registruoti Vyriausybės tvirtiname sąraše nurodytose valstybėse ar teritorijose arba prekių kilmė yra ar paslaugos teikiamos iš minėtame sąraše nurodytų valstybių ar teritorijų. Toks pasiūlymų atmetimas galimas ir Vyriausybei priėmus sprendimą, kad yra poreikis taikyti atitinkamas nuostatas atsižvelgiant į ypatingą grėsmę nacionaliniam saugumui. Esant minėtomis aplinkybėms taip pat galima nutraukti ir jau sudarytas pirkimo sutartis. Atsižvelgiant į šį reguliavimą, Įstatymo projekte siūloma numatyti, kad esant aukščiau išvardintoms aplinkybėms suteikiančiosios institucijos paraiškos ar pasiūlymo vertinimui ir sutarties nutraukimui mutatis mutandis galės taikyti Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 2¹ dalies ir 90 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatas.

Dėl Įstatymo projekto 8 straipsnio 1 ir 2 dalies, 38 straipsnio (Koncesijų įstatymo 20 ir 68 straipsnio). Pažymėtina, kad labai svarbu ne tik gerai atlikti koncesijų suteikimo procedūras, bet ypač daug dėmesio suteikiančioji institucija turėtų skirti koncesijos sutarties vykdymui, t. y. vertinti, ar tikrai įsigijo tas, paslaugas ar darbus, kurių prašyta koncesijos suteikimo dokumentuose ir nurodyta pasiūlymuose. Siekiant užtikrinti viso koncesijos suteikimo teisėtumą ir racionalų lėšų panaudojimą būtina skatinti suteikiančiąsias institucijas stiprinti koncesijos suteikimo vidaus kontrolės sistemas. Todėl Įstatymo projekte siūloma nustatyti pareigą suteikiančiajai institucijai apibrėžti koncesijos suteikimo vidaus kontrolės procese dalyvaujančių asmenų, įskaitant asmenį, kuris būtų atsakingas už koncesijos sutarties vykdymą, jos ar pakeitimų skelbimą, funkcijas, atsakomybę ir atskaitomybę.

Pažymėtina, kad siekiant didesnę dėmesį skirti tinkamam koncesijų sutarčių vykdymui, Įstatymo projekte siūloma nustatyti pareigą suteikiančiajai institucijai paskirti asmenį arba sudaryti komisiją, atsakingą už koncesijos sutarties vykdymą. Atsižvelgiant į tai, kad koncesijos yra labai skirtingos, siūloma suteikti diskrecijos teisę pačiai suteikiančiajai institucijai nuspręsti,

kurį koncesijos sutarties vykdymo priežiūros variantą pasirinkti. Siekiant išvengti galimybės atskirais atvejais ilginti koncesijos suteikimo procedūras bei suteikiančiojoje institucijoje formuoti skirtingą praktiką, manytina, kad suteikiančiosios institucijos iš esmės panašiose koncesijos suteikimo procedūrose turėtų taikyti tą pačią praktiką skiriant už koncesijos sutarties vykdymą atsakingą asmenį ar komisiją.

Dėl Įstatymo projekto 9 straipsnio (Koncesijų įstatymo 21 straipsnio 3 ir 4 dalies). Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje keičiamo 21 straipsnio 3 dalimi siūloma nustatyti, kad konfidencialia informacija negalima laikyti pateiktos dalyvio pašalinimo pagrindų nebuvimą ir atitiktį kvalifikacijos reikalavimams patvirtinančiuose dokumentuose, taip pat informacijos apie pasitelktus ūkio subjektus, kuriais remiasi dalyvis, ir subrangovus, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimai arba kiti dalyvio įsipareigojimai. Pastebėtina, kad toks reguliavimas jau yra numatytas Įstatyme.

Įvertinus tai, kad Įstatyme dalyviams yra įtvirtinta pareiga pagrįsti jų nurodomos informacijos konfidencialumą, bei siekiant trumpinti koncesijos suteikimo procedūras, Koncesijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti trumpesnę 3 darbo dienų terminą, kurį suteikiančioji institucija turi duoti dalyviui, kad jis pagrįstų nurodytą konfidencialią informaciją.

Dėl Įstatymo projekto 10 straipsnio (Koncesijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalies). Siekiant atsisakyti besidubliuojančių reikalavimų, Koncesijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalį siūloma papildyti nuostatomis, pagal kurias asmenys, dalyvaujantys koncesijos suteikimo procedūrose ar priimančys su koncesijos suteikimu susijusius sprendimus, galėtų neteikti nešališkumo deklaracijos, jeigu jiems pareiga deklaruoti privačius interesus nustatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme.

Atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos atliktus analitinės antikorupcinės žvalgybos tyrimus, pateiktas korupcijos rizikas bei siekiant dar didesnio viešųjų pirkimų ir koncesijų suteikimo skaidrumo ir susitarimų dėl pirkimų ir koncesijų suteikimo užkardymo, siūloma Koncesijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nustatyti pareigą suteikiančiajai institucijai pasibaigus koncesijos suteikimui pavišinti visus koncesijos suteikimo metu sprendimų priėmimo dalyvavusius asmenis (vardus, pavardes). Įvertinus tai, kad viešųjų pirkimų duomenys yra aktualūs viešojo intereso apsaugai, pavyzdžiui, valstybės intuicijoms atliekant patikrinimus ar tyrimus, Įstatymo projekte nenustatomas tokių duomenų skelbimo laikotarpis.

Pažymėtina, kad koncesijos suteikimo procedūrų ataskaitoje būtų nurodomi tų asmenų vardai ir pavardės, kuriems pareiga deklaruoti viešus ir privačius interesus jau nustatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, t. y. minėtų asmenų duomenys jau viešinami teisės aktų nustatyta tvarka. Šiuo atveju papildomi asmenų, dalyvaujančių koncesijų suteikime, duomenys nebūtų viešinami tokiu būdu būtų laikantis asmens duomenų kiekio mažinimo principo, o tik jau skelbiami duomenys susiejami su konkrečia suteikta koncesija.

Dėl Įstatymo projekto 11 straipsnio (Koncesijų įstatymo 23 straipsnio 6 dalies). Siekiant tinkamai įgyvendinti Direktyvos 2014/23/ES 29 straipsnio 2 dalies nuostatas, susijusias su komunikavimui pasirinktomis priemonėmis bei jų techninėmis charakteristikomis, Koncesijų įstatymo 23 straipsnį siūloma papildyti nauja 6 dalimi. Ja nustatoma, kad Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonės, informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonės ir jų techninės charakteristikos turi nediskriminuoti ekonominės veiklos vykdytojų, būti visiems prieinamos ir suderintos su visuotinai naudojamomis informacinių ir ryšių technologijų

priemonėmis, negali riboti ekonominės veiklos vykdytojų galimybių dalyvauti koncesijos suteikimo procedūrose.

Dėl Įstatymo projekto 12 straipsnio (Koncesijų įstatymo 26 straipsnio). Siekiant tinkamai įgyvendinti Direktyvos 2014/23/ES nuostatas dėl rimto profesinio pažeidimo ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2019 m. birželio 19 d. sprendimą byloje Nr. C-41/18 (toliau – ESTT byla), tikslinamos Koncesijų įstatymo 26 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios dalyvio pašalinimo iš koncesijos procedūrą dėl rimto profesinio pažeidimo pagrindą.

Direktyvos 2014/23/ES 38 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali pašalinti arba gali būti valstybių narių įpareigoti pašalinti iš dalyvavimo koncesijos procedūroje ekonominės veiklos vykdytojus, esančius bet kurioje iš minėtoje nuostatoje nurodytų situacijų. ESTT byloje nurodė, kad „iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad perkančiosios organizacijos, o ne nacionalinis teismas turi įvertinti, ar ekonominės veiklos vykdytojas turi būti pašalintas iš viešojo pirkimo procedūros.“ Kaip nurodyta Direktyvos 2014/23/ES 70 preambulėje, suteikiančiosioms institucijoms suteikiama teisė pašalinti dalyvį iš koncesijos procedūros visų pirma yra skirta tam, kad ji galėtų įvertinti kiekvieno konkurso dalyvio sąžiningumą ir patikimumą. Jei suteikiančioji institucija būtų automatiškai saistoma trečiosios šalies atlikto vertinimo, jai tikriausiai būtų sunku taikant neprivalomus pašalinimo pagrindus skirti ypatingą dėmesį proporcingumo principui. ESTT byloje taip pat pažymėta, kad prieš nuspręsdama pašalinti dalyvį suteikiančioji institucija turėtų atsižvelgti į padarytų pažeidimų nereikšmingumą arba į nereikšmingų pažeidimų pasikartojimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Koncesijų įstatymo 26 straipsnyje siūloma patikslinti nuostatas, susijusias su dalyvio pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūrų dėl rimto profesinio pažeidimo pagrindu. Siekiama nustatyti, kad suteikiančioji institucija šalina arba gali pašalinti dalyvį iš koncesijų suteikimo procedūrų, jeigu jis yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio suteikiančioji institucija abejoja dalyvio sąžiningumu ir kurį gali įrodyti bet kokiomis tinkamomis priemonėmis, jei nuo pažeidimo padarymo dienos praėjo ne daugiau kaip 1–3 metai. Pažymėtina, kad Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje siūloma atsisakyti konkrečių teisės aktų pažeidimų vardijimo, nes, siekiant tinkamai įgyvendinti Direktyvos 2014/23/ES nuostatas, Koncesijų įstatyme negalėtų būti pateiktas baigtinis pažeidimų, kurie laikomi rimtu profesiniu pažeidimu, sąrašas. Įstatymo projekto 9 straipsnyje nurodomas privalomas (Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte – galimas) dalyvio pašalinimo dėl rimto profesinio pažeidimo iš koncesijos suteikimo procedūros pagrindas. Vienas iš privalomų dalyvio pašalinimo dėl rimto profesinio pažeidimo iš koncesijos suteikimo procedūros pagrindų – dalyvis neatitinka minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, nustatytų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalyje. Siekiant sudaryti tinkamas sąlygas suteikiančiajai institucijai nuspręsti dėl dalyvio pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros, pažymėtina, kad Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos turėtų skelbti Mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalyje išvardytų pažeidimų padarymo datą.

Įgyvendinant Direktyvos 2014/23/ES tikslus ir nuostatas, suteikiama diskrecijos teisė suteikiančiajai institucijai, įvertinus turimą informaciją apie rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio ji abejoja dalyvio sąžiningumu, spręsti, ar dalyvį šalinti iš koncesijos suteikimo procedūros, ar ne. Svarbu pažymėti, kad priemonės, kuriomis suteikiančioji institucija gali įrodyti minėto pagrindo buvimą, nėra išimtinai siejamos su teismo ar kitos institucijos sprendimu, o paliekama teisė pačiai institucijai bet kokiomis tinkamomis priemonėmis įrodyti turimą informaciją.

Taip pat, įgyvendinant Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plano, patvirtinto 2020 m. lapkričio 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plano patvirtinimo“ Nr. 1232, priemonės, siūlytina pakeisti Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 4 dalį – papildyti nauju punktu ir nustatyti, kad suteikiančioji institucija pašalina (buvo – „gali pašalinti“) dalyvį iš koncesijos procedūros, jeigu ji bet kokiais tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad dalyvis yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio suteikiančioji institucija abejoja dalyvio sąžiningumu, – draudimo sudaryti draudžiamus susitarimus, įtvirtinto Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, pažeidimą ir jei nuo pažeidimo padarymo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai. Taip pat Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 4 dalies 4 punkte siūloma numatyti, kad suteikiančioji institucija pašalina dalyvį iš koncesijos suteikimo procedūros ne tik tuo atveju, kai šis koncesijos suteikimo procedūros metu nuslėpė ar pateikė melagingą informaciją, tačiau ir tuo atveju, kai tai įvyko ankstesnių koncesijos suteikimo ar viešųjų pirkimų procedūrų metu.

Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnyje ir Direktyvos 2014/23/ES 38 straipsnyje įtvirtintas ribojimas tiekėjams ir dalyviams, kurie galutiniu teismo sprendimu yra pašalinti iš pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūros. Tokie tiekėjai ir dalyviai negali teismo sprendime nurodytą pašalinimo laikotarpį pasinaudoti reputacijos susigrąžinimo (angl. *self-cleaning*) mechanizmu ir toliau dalyvauti pirkimuose ar koncesijos suteikimo procedūroje. Siekiant tinkamai įgyvendinti minėtų direktyvų nuostatas ir neleisti tokiems dalyviams dalyvauti koncesijos suteikimo procedūroje, keičiamas Koncesijų įstatymo 26 straipsnis – jis papildomas 10 dalimi, kurioje draudžiama dalyviui teismo sprendime nurodytą laikotarpį pasinaudoti šio straipsnio 9 dalyje nustatyta galimybe, kai jis priimtu ir įsiteisėjusiu teismo sprendimu pašalintas iš pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūros. Įvertinus tai, kad teismas priimdamas sprendimą gali nurodyti laikotarpį, kurį tiekėjas ar dalyvis šalinamas iš pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūrų, atitinkamai pildomos Koncesijų įstatymo 26 straipsnio nuostatos, nustatančios dalyvio šalinimo iš koncesijos suteikimo procedūrų laikotarpį.

Siekiant sudaryti galimybę Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 3 dalyje nurodytu mechanizmu naudotis ir kitoms suteikiančiosioms institucijoms, Įstatymo projekte numatoma, kad suteikiančiosioms institucijoms, nurodytoms įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose, suteikiama teisė pašalinti dalyvį iš koncesijos suteikimo procedūros už įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, nevykdymą pagal šalies, kurioje registruotas dalyvis, ar pagal šalies, kurioje yra dalyvio, kaip fizinio asmens, gyvenamoji vieta, ar šalies, kurioje yra suteikiančioji institucija, reikalavimus, jei suteikiančioji institucija turi duomenų, kad dalyvis yra teistas ar turi įrodymų dėl įstatyme numatytų įsipareigojimų nevykdymo. Taip pat, atsižvelgiant į Direktyvos 2014/23/ES nuostatas, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 3 dalies 4 punktą numatant, kad dalyvis iš koncesijos suteikimo procedūros nepašalinamas, jei suteikiančiajai institucijai po susipažinimo su paraiška ar pasiūlymu įrodo, kad įvykdė įsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu.

Siekiant suderinamumo su Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 11 dalies nuostatomis, siūloma Koncesijų įstatymo 26 straipsnį papildyti nauja 11 dalimi, kurioje numatoma, kad dalyvis taip pat pašalinamas, kai turima duomenų, kad jis įsteigtas siekiant išvengti ir kitų pašalinimo pagrindų taikymo.

Siekiant teisinio aiškumo siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies 2 punktą vietoje žodžių „negali pašalinti“ įrašant žodžius „gali nepašalinti“.

Dėl Įstatymo projekto 11 straipsnio 1 dalies (Koncesijų įstatymo 28 straipsnio 3 dalies). Siekiant teisės normų aiškumo bei pritaikomumo praktikoje, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 28 straipsnio 3 dalį, numatant, kad iki koncesijos sutarties sudarymo koncesijos suteikimo procedūras suteikiančioji institucija gali nutraukti, kai atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti arba koncesijos dokumentuose padaryta klaidų, dėl kurių suteikiančioji institucija negali sudaryti koncesijos sutarties. Atitinkamas pakeitimas teikiamas ir Viešųjų pirkimų įstatymo projektui.

Dėl Įstatymo projekto 13, 15 straipsnių ir 19 straipsnio (Koncesijų įstatymo 28 straipsnio 1 dalies, 30 straipsnio ir 36 straipsnio 2 ir 3 dalies, 9 dalies). Įvertinus suteikiančiųjų institucijų pasiūlymus dėl Koncesijų įstatymo tobulinimo ir siekiant sutrumpinti bei supaprastinti koncesijos suteikimo procedūrą, Įstatymo projektu siūloma:

1) pakeisti Koncesijų įstatymo 30 straipsnio 2 ir 3 dalį – numatyti, kad supaprastintų koncesijų skelbimai, skelbimai apie koncesijos suteikimą ir skelbimai dėl koncesijos skelbiami tik Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir neskelbiami per Europos Sąjungos leidinių biurą. Atitinkamai siūloma tikslinti Koncesijų įstatymo 28 straipsnio 1 dalį – nustatyti, kad supaprastintos koncesijos atveju koncesijos suteikimo procedūra prasideda paskelbus koncesijos skelbimą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;

2) pakeisti Koncesijų įstatymo 30 straipsnio 5 dalį ir numatyti, kad Viešųjų pirkimų tarnyba, gavusi suteikiančiosios institucijos pateiktus skelbimus, per 3 darbo dienas nuo jų gavimo tarptautinės koncesijos atveju juos išsiunčia Europos Sąjungos leidinių biurui, o supaprastintos koncesijos atveju – paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;

3) pakeisti Koncesijų įstatymo 36 straipsnio 2 ir 3 dalį ir numatyti galimybę kartu su paraiška teikti ir pasiūlymą. Supaprastintos koncesijos suteikimo procedūros atveju nustatomas ir trumpesnis paraiškos (kartu gali būti teikiamas ir pasiūlymas) pateikimo terminas – 22 dienos nuo skelbimo pateikimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vykdytose grupinėse diskusijose perkančiosios organizacijos pažymėjo, kad praktikoje dažnai susiduria su situacijomis, kai pasiūlyme esant netikslumų jos negali leisti tiekėjui atlikti redakcinio pobūdžio patikslinimų ar pataisymų ir pasiūlymą turi atmesti. Tokiais atvejais gali būti ne tik atmetami racionaliausi pasiūlymai, bet gali tekti pirkimą vykdyti iš naujo. Įvertinus išsakytus pastebėjimus bei siekiant supaprastinti pirkimų ir koncesijų vykdymą, Koncesijų įstatymo 36 straipsnio 9 dalyje siūloma nustatyti galimybę tikslinti, papildyti, paaiškinti ar pateikti naujus dokumentus ar duomenis apie atitiktą koncesijos dokumentų reikalavimams, jeigu šių dokumentų ar duomenų trūksta. Pažymėtina, kad tikslinant galutinius pasiūlymus negali būti keičiami tie pasiūlymų duomenys, kurie bus vertinami sudarant pasiūlymų eilę, ir sutartyje ketinama nurodyti kaina, išskyrus atvejus, kai taisoma pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo klaida. Atkreiptinas dėmesys, kad Koncesijų įstatymas nedetalizuoja, koku būdu gali būti tikslinami duomenys. Pavyzdžiui, suteikiančioji institucija, įvertinusi dalyvio pateiktuose duomenyse esančias korektūros ar skaičiavimo klaidas, gali nuspręsti pati atlikti patikslinimus, o į dalyvį kreiptis tik dėl padarytų pataisymų teisingumo patvirtinimo.

Dėl Įstatymo projekto 16 ir 41 straipsnių (Koncesijų įstatymo 30 straipsnio ir 6 priedo). Koncesijų skelbimai skelbiami vadovaujantis 2015 m. lapkričio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2015/1986, kuriuo nustatomos standartinės formos, naudojamos skelbiant su viešaisiais pirkimais susijusius pranešimus, ir panaikinas Įgyvendinimo reglamentas (EB)

Nr. 842/2011 (OL 2015 L 296, p. 1). Atsižvelgiant į tai, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 3 straipsnį ir pripažinti netekusiu galios Koncesijų įstatymo 6 priedą – atsisakyti perteklinių nuostatų. Taip pat pakeitimu siekiama mažinti suteikiančiosioms institucijoms perteklinius veiksmus bei suvienodinti su viešųjų pirkimų reguliavimu atsisakant reikalavimo, tačiau paliekant galimybę suteikiančiosioms institucijoms koncesijos skelbimą, skelbimą apie koncesijos suteikimą ir skelbimą dėl koncesijos pakeitimo skelbti savo interneto svetainėje.

Dėl Įstatymo projekto 17 straipsnio (Koncesijų įstatymo 31 straipsnio 1 ir 2 dalies). Įvertinus tai, kad Koncesijų įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje teikiama nuoroda į 29 straipsnio 2 dalį, kuri reguliuoja ekonominės veiklos vykdytojų konfidencialios informacijos neatskleidimą, o 31 straipsnis reguliuoja perkančiosios organizacijos rengiamų koncesijos dokumentų turinį, siūloma šią nuostatą patikslinti atsisakant su šiuo straipsniu nesusijusių nuostatų. Siekiant suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES 26 straipsnio nuostatomis bei ištaisyti techninio pobūdžio neatitikimus, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 31 straipsnio 2 dalies 2, 9, 12 ir 23 punktus.

Dėl Įstatymo projekto 18 straipsnio (Koncesijų įstatymo 33 straipsnio). Siekiant suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES 34 straipsnio 3 dalies nuostatomis siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 33 straipsnio 3 dalies nuostatas ir pripažinti netekusiu galios 4 dalies nuostatas numatant, kad papildomą informaciją, kuri susijusi su koncesijos dokumentais, suteikiančioji institucija pateikia visiems ekonominės veiklos vykdytojams, jeigu jos buvo paprašyta laiku. Siekiant teisinio aiškumo bei ištaisyti techninio pobūdžio neatitikimus siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 33 straipsnio 1, 2 ir 5 dalis.

Dėl Įstatymo projekto 20 straipsnio (Koncesijų įstatymo 40 straipsnio 2 dalies). Susipažinimas su paraiškomis ar pasiūlymais vyksta naudojantis Centrine viešųjų pirkimų informacine sistema. Dalyviams užšifravus paraišką ar pasiūlymą, komisijos posėdžio laikas fiziškai negali sutapti su paraiškų ar pasiūlymu pateikimu, todėl siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 40 straipsnio 2 dalies antrąjį sakinį – išbraukti žodį „minutė“.

Dėl Įstatymo projekto 14 straipsnio ir 29 straipsnio (Koncesijų įstatymo 29 straipsnio 3 ir 4 dalies ir III skyriaus antrojo skirsnio). Siekiant aiškumo ir įstatymo nuostatų nuoseklumo Koncesijų įstatymo trečiojo skyriaus antrasis skirsnis „Koncesijos suteikimas be konkurso“ keičiamas į skirsnį „Koncesijos suteikimas, kai neprivaloma skelbti koncesijos skelbimo“ ir jame išdėstomi visi atvejai, kuomet koncesijos gali būti suteikiamos apie jas neskelbiant: Koncesijų įstatymo 29 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti atvejai perkeliama į Koncesijų įstatymo 54 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktus, 54 straipsnio 1 punkto atvejis – į Koncesijų įstatymo 54 straipsnio 1 dalies 2 punktą, jį papildant, kad neatidėliotinos nenutrūkstamos infrastruktūros ar su ja susijusių paslaugų teikimo aplinkybės, kurioms esant galima neskelbti apie koncesijos suteikimą, susiklostė ne dėl suteikiančiosios institucijos kaltės. Įstatymo projektu Koncesijų įstatymo 55 straipsnyje numatyti koncesijos, kai neprivaloma skelbti koncesijos skelbimo, etapai. Kartu minėto straipsnio 2 dalyje numatoma galimybė nesilaikyti nustatytų koncesijos, kai neprivaloma skelbti koncesijos skelbimo, etapų, jei atlikti darbus arba suteikti paslaugas gali tik konkretus ekonominės veiklos vykdytojas, esant bent vienai iš 54 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų sąlygų. Tačiau tokiu atveju suteikiančioji institucija privalo laikytis pagrindinių koncesijos suteikimo principų ir tikslų, nurodytų Koncesijų įstatymo 14 straipsnyje.

Dėl Įstatymo projekto 22 straipsnio (Koncesijų įstatymo 43 straipsnio 1 ir 3 dalies). Siekiant teisinio aiškumo, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 43 straipsnio 1 ir 3 dalis aiškiai atskiriant šių dalių reguliavimo apimtis: 1 dalyje nustatoma, kokie finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimai gali būti keliami, o 3 dalyje – įvardijami dokumentai, kurių gali reikalauti

suteikiančioji institucija. Taip pat 43 straipsnis papildomas nuostatomis, kad suteikiančioji institucija gali nustatyti ir kitus reikalavimus, kurie įrodytų, kad dalyvis yra finansiškai pajėgus finansuoti ir įvykdyti sutartį ir suteikiančioji institucija atitinkamai gali reikalauti kitų dokumentų, kurie įrodytų, kad dalyvis yra pajėgus finansuoti koncesijos sutartį. Įvertinus tai, kad koncesijų sutartys gali būti finansuojamos ne tik bankų, bet ir kitų finansų įstaigų, siūloma numatyti, kad suteikiančiajai institucijai pareikalavus dalyvis savo finansinį ar ekonominį pajėgumą galėtų įrodyti pateikdamas ne tik banko pažymą, tačiau ir kitos finansų įstaigos raštus ar pažymą.

Dėl Įstatymo projekto 23 straipsnio (Koncesijų įstatymo 45 straipsnio). Įvertinus tai, kad Koncesijų įstatymo 45 straipsnio pavadinimas neatitinka straipsnyje esančio turinio, pakeičiamas jo pavadinimas, kuris atspindi minėto straipsnio nuostatas.

Dėl Įstatymo projekto 24 ir 34 straipsnio (Koncesijų įstatymo 46¹ ir 64 straipsnio). Įvertinus tai, kad suteikiančiosios institucijos sprendimai dėl Įstatymo projekto 26 straipsnio 4 ir 6 dalyse nustatytų pašalinimo pagrindų taikymo nėra išimtinai siejami su teismo ar kitos institucijos sprendimais, atitinkamai Koncesijų įstatymas papildomas nauju 46¹ straipsniu ir tikslinamos 64 straipsnio nuostatos. Įstatymo projektu papildoma, kokią informaciją suteikiančioji institucija turės skelbti apie dalyvius, kurie koncesijos suteikimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją arba dėl pateiktos melagingos informacijos nepateikė patvirtinančių dokumentų, taip pat apie koncesijos sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius dalyvius. Pažymėtina, kad turės būti skelbiama informacija ir apie visus dalyvių grupės narius. Informacija apie dalyvius, teikusius melagingą informaciją, ar dalyvius, blogai vykdžiusius ankstesnes koncesijos sutartis, Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbiama nuo atitinkamo suteikiančiosios institucijos sprendimo priėmimo dienos, tačiau dalyviui ginčijant šį sprendimą, kartu pateikiama ir informacija apie tai. Siekiant sudaryti sąlygas dalyviui pasiaiškinti, kodėl informacija apie jį yra skelbiama, Įstatymo projekte siūloma nustatyti teisę dalyviui Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka pateikti minėtos informacijos paaiškinimą (pavyzdžiui, dalyvių grupės atveju – paaiškinti, ar dėl savo ar kitų grupės narių skelbiama tokia informacija).

Dėl Įstatymo projekto 28 straipsnio ir 32 straipsnio 1 ir 4 dalies (Koncesijų įstatymo 53 straipsnio 1 ir 2 dalies ir 60 straipsnio 5 ir 8 dalies). Siekiant suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES 37 straipsnio 6 dalimi, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 53 straipsnio 1 dalį. Atsižvelgiant į tai, kad po įvykusių derybų atsiranda pakeitimų, kuriuos užfiksavus tik protokoluose, tampa gana sudėtinga vykdyti sutarties vykdymo priežiūrą, praktikoje suteikiančiosios institucijos paprastai dalyvio prašo pateikti galutinį pasiūlymą parengtą pagal derybų rezultatus. Įvertinus tai, Koncesijų įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje suteikiančiosioms institucijoms siūloma numatyti ne teisę, bet pareigą prašyti iš dalyvio pateikti galutinį pasiūlymą. Atitinkamai, atsižvelgiant į viešųjų pirkimų reguliavimą, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 60 straipsnio 5 ir 8 dalis.

Dėl Įstatymo projekto 30 straipsnio (Koncesijų įstatymo 58 straipsnio 2 dalies). Siekiant suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES 40 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos nuostatomis, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 58 straipsnio 2 dalies nuostatas, numatant, kad suteikiančioji institucija gavusi suinteresuoto dalyvio raštu pateiktą prašymą, kaip įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per 15 dienų nuo šio prašymo gavimo dienos, turi nurodyti dalyviui, kurio pasiūlymas laimėjo, kodėl pasiūlymas buvo pripažintas geriausiu (nurodant

charakteristikas ir santykinius pranašumus), o dalyviui, kurio pasiūlymas buvo atmestas, – pasiūlymo atmetimo priežastis.

Dėl Įstatymo projekto 26 straipsnio 1 ir 4 dalies (Koncesijų įstatymo 60 straipsnio 6 dalies 4 punkto ir 8 dalies). Atsižvelgiant į Koncesijų įstatymo 17 straipsnyje išdėstytus koncesijos sutarties trukmės nustatymo principus ir siekiant nustatyti, kad koncesijos sutartis pasibaigtų, kai pasiekama koncesijos sutartyje nurodyta vertė, siūloma papildyti sutarties turinio reikalavimus – nustatyti, kad koncesijos sutartyje apibrėžiamas sutarties terminas būtų nustatomas ne tik laiku, bet ir su sąlyga, pagal kurią, pasiekus koncesijos sutartyje nurodytą vertę, koncesijos sutartis pasibaigtų nelaukiant joje numatyto termino pabaigos.

Koncesijų įstatyme numatyta, kad suteikiančioji institucija interneto svetainėje papildomai gali skelbti koncesijos skelbimus, skelbimus apie koncesijos suteikimą ir skelbimus dėl koncesijos pakeitimo bei kitą su koncesijomis susijusią informaciją, įskaitant informaciją apie galiojančius kvietimus teikti paraiškas ir pasiūlymus, planuojamas koncesijas, sudarytas koncesijos sutartis ir kitą bendrojo pobūdžio informaciją. Siekiant skaidrumo bei sudarant galimybes suinteresuotiems asmenims susipažinti su jiems aktualiomis koncesijų sutartimis, Įstatymo projekte siūloma koncesijų sutartis ir jų pakeitimus skelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Pažymėtina, kad Įstatyme ir KS įstatyme taip pat numatyta, jog Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka viešųjų pirkimų ir pirkimų sutartys skelbiamos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

Dėl Įstatymo projekto 33 straipsnio (Koncesijų įstatymo 62 straipsnio 1 ir 4 dalies bei 5 dalies 2 punkto c papunkčio). Siekiant suderinamumo su Direktyvos 2014/23/ES 41 straipsnio 1 dalies nuostatomis, siūloma patikslinti Koncesijų įstatymo 62 straipsnio 1 ir 4 dalies bei 5 dalies c punkto nuostatas: atsisakoma perteklinio reguliavimo, numatoma, kad koncesijų sutartyje neleidžiami tokie pakeitimai ar pasirinkimo galimybės, dėl kurių iš esmės pasikeistų koncesijos sutarties pobūdis, patikslinama nuostata dėl sutarties keitimo, kai ši nėra skirta kuriai nors iš Koncesijų įstatymo 2 priede nurodytų rūšių veiklai (nustatoma, kad tokiu atveju kiekvieno atskiro pakeitimo vertė negali viršyti 50 procentų pradinės koncesijos sutarties vertės).

Dėl Įstatymo projekto 37 straipsnio (Koncesijų įstatymo 67 straipsnio 1 dalies). Koncesijų įstatymas numato suteikiančiajai institucijai pareigą teikti Viešųjų pirkimų tarnybai ataskaitas po koncesijos suteikimo, visų suteiktų koncesijų per kalendorinius metus ir dėl kiekvienos įvykdytos ar nutrauktos koncesijos sutarties. Siekiant išvengti tos pačios informacijos teikimo dubliavimo ir mažinant administracinę naštą, Įstatymo projektu siūloma atsisakyti ataskaitų dėl visų suteiktų koncesijų per kalendorinius metus teikimo.

Dėl Įstatymo projekto 36 straipsnio ir 38 straipsnio (Koncesijų įstatymo 66 straipsnio 1 dalies ir 68 straipsnio 3 dalies). Pažymėtina, kad koncesijos suteikime svarbu ne tik gerai atlikti koncesijos suteikimo procedūras, bet ypač daug dėmesio suteikiančioji institucija turėtų skirti sprendimams iki koncesijos suteikimo procedūrų pradžios, taip pat sutarties vykdymui. Siekiant užtikrinti viso koncesijos suteikimo proceso teisėtumą ir racionalų lėšų panaudojimą būtina skatinti suteikiančiąsias institucijas stiprinti koncesijų suteikimo vidaus kontrolės sistemas. Todėl Įstatymo projekte siūloma nustatyti pareigą suteikiančiajai institucijai apibrėžti koncesijos suteikimo vidaus kontrolės procese dalyvaujančių asmenų, įskaitant asmenį, kuris būtų atsakingas už sutarties vykdymą, funkcijas, atsakomybę ir atskaitomybę. Siekiant skatinti suteikiančiąsias institucijas nusimatyti aktyviai veikiančias vidaus kontrolės sistemas, Įstatymo projekto 33 straipsnyje keičiamas 66 straipsnis papildomas nauju punktu, nustatančiu Viešųjų pirkimų tarnybai naują funkciją, pagal kurią ji galėtų pagal savo kompetenciją vertinti, kaip veikia koncesijų vidaus kontrolės sistema suteikiančiose institucijose.

Siekiant aiškumo taip pat tikslinamos Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijos atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų įstatyme išdėstytas Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijas ir atsisakant perteklinių nuostatų, t. y. atsisakant Įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 3, 5, 6 punktų, kurių apimtis patenka į Įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 2 punkto apimtį. Taip pat tikslinamas Įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 4 punktas aiškiai įvardijant, kad pasiūlymų teikimas valstybės institucijoms apima siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo.

Įstatymo projekte atliekamos ir kai kurios kitos pataisos, kurių tikslas – ištaisyti techninio pobūdžio klaidas ir netikslumus, taip pat atlikti kitus techninio pobūdžio pakeitimus (Koncesijų įstatymo 14 straipsnio 2 dalis, 29 straipsnio 1 dalis, 41 straipsnio 2 dalis, 62 straipsnio 5 dalies 3 punkto b papunktis). Atlikus šiuos pakeitimus, koncesijų reglamentavimas bus aiškesnis ir tikslesnis.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės. Įstatymu nustatoma pareiga viešinti Komisijos narius turės teigiamą įtaką korupcijos mažinimui. Tokiu būdu bus galima identifikuoti galimas korupcijos rizikas bei tokia nuostata veiks prevenciškai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo nuostatos užtikrins aiškių reikalavimų taikymą suteikiančiajai institucijai.

8. Ar Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja atitinkamoms Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo nuostatomis. Siūlomu teisiniu reglamentavimu neplanuojama rengti ar tvirtinti atskirų planavimo dokumentų, kurie neatitiktų Strateginio valdymo įstatymo apibrėžiamų planavimo dokumentų tipų.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Įstatymo projektu siūlomus pakeitimus įtraukti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektu sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turės priimti

Įstatymui įgyvendinti Viešųjų pirkimų tarnyba turės parengti reikalingus teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamo ar teigiamo poveikio valstybės biudžetui nenumatoma.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą analizuoti statistiniai duomenys, rengta viešoji konsultacija, kurioje dalyvavo savivaldybių ir kitų įstaigų atstovai pastaraisiais metais inicijavę ar jau sudarę koncesijos sutartis.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šioms projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „koncesija“, „suteikiančioji institucija“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Įstatymas turėtų būti išverstas į anglų kalbą.
